

E-CIGARETTA

Az e-cigaretta kínai találmány, 2005-ben jelent meg Európában, 2010 körül Magyarországon.

Az Európai Unióban 7 millióan, Magyarországon 100 ezren használnak e-cigaretta.

Az e-cigarettnak nincs füstje, a használó vízpárát lélegzik be és fúj ki, amely lehet nikotintartalmú vagy nikotinmentes.

Európa szerte viták övezik, hogy az e-cigaretta segíti-e a dohányzásról való leszokást, netán épp rászoktatja a fiatalokat a dohányzásra.

Rövidtávon még nem ismerhetjük a nikotinos vízpára szervezetre gyakorolt hatását.

Megoszlanak az európai országok aszerint, hogy dohánytermékként vagy gyógyszerként tekintenek az e-cigaretta, s eszerint tiltják vagy korlátozzák a forgalmazást és a használatot.

Magyarországon gyógyszernek számít az e-cigaretta és bűncselekmény az engedély nélküli gyártása és forgalmazása.

A magyar e-cigaretta használók interneten keresztül szerzik be a szükséges eszközöket.

A Képviselői Információs Szolgálat Infojegyzete bemutatja az e-cigaretta működését, áttekinti a mellette és ellene szóló érveket, valamint számba veszi a használatára és az árusítására vonatkozó európai és magyar szabályokat.

A dohányzás káros hatásait már 1950-ben felismerték, a dohányipar az ártalmak csökkentésére fejlesztette ki a füstszűrőt, mely a korábban beszívott füst harmadát engedi csak a tüdőbe jutni. **A dohányzás azonban egyre terjedt, s az egészségre gyakorolt hatásai miatt mára már népbetegségnek számít.**

A dohányzás visszaszorítását célzó kampányok és szabályok hatására napjainkra egyre több dohányos kíván leszokni a cigarettáról, s ez a tömeges igény hívta életre a különféle dohányzást helyettesítő, illetve a leszokást segítő eszközöket: nikotintartalmú tapaszokat, tablettákat, cukorkákat, rágógumikat és az elektromos cigarettát.

AZ E-CIGARETTA NÉPSZERŰSÉGE

Egy kínai cég fejlesztette ki az elektromos, vagyis e-cigaretta a 21. század elején, s az Egyesült Államokban 2011-ben már 2,5 millióan használták. Európában 2005-ben dobták piacra, **Magyarországon 2010 körül kezdett megjelenni.**

Egy 2013-ban publikált tanulmány szerint a 66 milliós lakosú Franciaországban 8-9 millióan már kipróbálták az e-cigaretta, egy millióan használják közülük napi rendszerességgel. Az Európai Unióban 7 millióra becsülik a rendszeres használók számát.

Magyarországon 2013-ban a felnőtt lakosság 21 százaléka dohányzott (ez jelentős javulás az egy évvel korábbi 29 százalékos arányhoz képest). A dohányosok túlnyomó többsége (64,5 százalék) gyári cigarettát szív, egyharmaduk kézzel sodorja a cigarettáját, s négy százalék nyilatkozott úgy, hogy e-cigaretta használ (szemben a 2012. évi két százalékkal). Az Országos Egészségfejlesztési Intézet 2014. januári [jelentése](#) szerint nagyjából **100.000 e-cigaretta használó van jelenleg Magyarországon.**

AZ E-CIGARETTA MŰKÖDÉSE

Az e-cigaretta rendeltetése, hogy a lehető leg-tökéletesebben pótolja a dohányzás rituáléját úgy, hogy a dohányost és a környezetét köz-ben megkíméli a káros dohányfüsttől.

Külsőre a szerkezet hasonlít az eredeti ciga-rettára, ám a használó füst helyett vízpárát lélegzik be és fúj ki, amely nem tartalmazza a füst-ben meglevő kátrányt, szén-monoxidot és egyéb káros anyago- kat, a felhasználó dön- tése alapján azonban lehet nikotintartalmú vagy nikotinmentes is (utóbbit a magyar e- cigaretta-sok mindössze hat százaléka használ).

Az e-cigaretta két fő része a porlasztásért, párasításért, illetve az energiaellátásért felel.

Utántöltő patronban árusítják azt a folyadékot, amelyet a szerkezet azután vízgőzzé porlaszt. A folyadék tisztított vizet, a kifújt pára füst- szerű textúrájáért felelős propilén-glikolt, bármilyen ízesítőanyagot (például fahéj, men- tol, csokoládé), illetve gyakran nikotint tar- talmaz (a nikotinmentes többnyire sokkal ol- csóbb a nikotintartalmúnál). A patronban lévő folyékony égésanyag egy-másfél doboz ciga- rettának megfelelő beszívásmennyiség mellett egy nap alatt elfogy.

Az energiaellátásról egy utántölthető akkumu- látor gondoskodik, amelyet rendszeresen kell tölteni konnektorhoz vagy a számítógép USB- kimenetéhez csatlakoztatva.

Az e-cigaretta a hagyományos cigaretta füst- jének hőmérsékletét (50-60 °C) is szimulálja, s szíváskor – az izzást utánozva – világít is a vége.

Az e-cigaretta-szerkezet ára 5.000 és 30.000 forint közé tehető, az utántöltő patronok pedig 500-700 forintba kerülnek.

AZ E-CIGARETTA ELŐNYEI ÉS HÁTRÁNYAI

Az e-cigaretta hasznossága mellett érvelők szerint **az eszköznek jelentős szerepe van az igazi cigarettáról való leszokásban**, enyhíti az elvonási tüneteket, kevésbé ártalmas és használata olcsóbb is. Szakértők szerint az e-cigarettára átté- rők napi nikotinadag- ja is csökkenhet.

2013-ban egy új- zélandi egyetem 657 ember bevonásával végzett [vizsgálata](#) megállapította, hogy e-cigarettával a niko- tintapaszhoz ha- sonló eredményt le- het elérni a leszokás- ban: a dohányosok 7,3 százaléka szokott le e-cigarettával, s csak 5,8

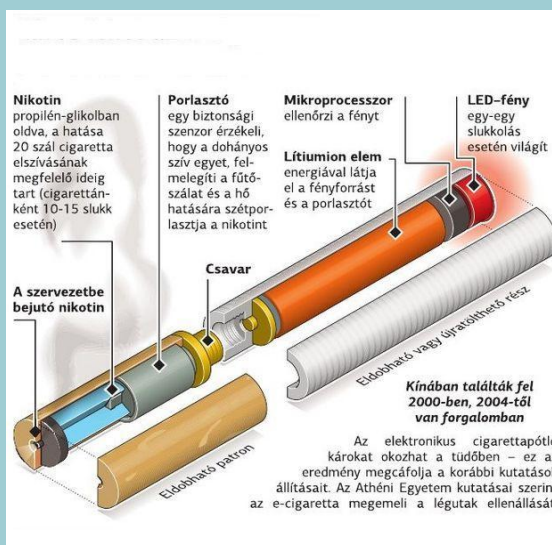
százalékuk tapasszal, s akik nem hagyták ab- ba a cigarettázást, az e-cigaretta a körükben is hatásosabban csökkentette a naponta elszívott mennyiséget.

Egy szintén 2013-ban elvégzett olasz [vizsgálat](#) során 300 dohányos 9 százalékának sikerült e-cigarettával leszoknia, további 20- 25 százalékuk pedig csak minden második rágyújtáskor szívott valódi cigarettát.

Az e-cigaretta kritikusai szerint **az eszköz nem tekinthető ártalmatlannak**, mert:

- a nikotin mérgező, a légutakat ingerlő anyag, amelynek bármilyen formájú bevi- tele idővel függőséget alakít ki;

Az e-cigaretta felépítése

Forrás: Graphic News/Népszabadság grafika

- az utántöltőkben található folyékony nikotinkoncentrátumok kis mennyiségben is halált okozhatnak;
- sok esetben nem garantált a minőségük és megbízhatóságuk;
- a használó nem tudja pontosan a bevitt nikotin mennyiségét;
- a nikotinos vízgőz belélegzésének a hosszú távú hatásait még nem ismerjük;
- ismertek viszont a nikotin hosszú távú hatásai: figyelem- és memóriazavarokat okozhat.

Egy 2014-ben publikált kutatás kimutatta, hogy a tizenévesek körében az e-cigaretta hajlamosító szerepet játszott a hagyományos cigarettára való rászokásban, azaz „kapudrog” hatást válthat ki.

Az Országos Egészségfejlesztési Intézet

szerint az e-cigaretta nem segít a dohányzásról való leszokásban, sőt a vizuális üzenete is kedvezőtlen. Az intézet úgy látja, hogy a függőségi állapotot inkább fenntartja, semmint kezeli, s ezzel a dohányzás elleni küzdelem hatékonyságát is rontja.

Az ellenzók közé tartozik az Egészségügyi Világszervezet (WHO) is, amely 2008-ban [deklaráta](#), hogy az e-cigarettát nem tekinti a dohányzásról való leszokást támogató legitim eszköznek.

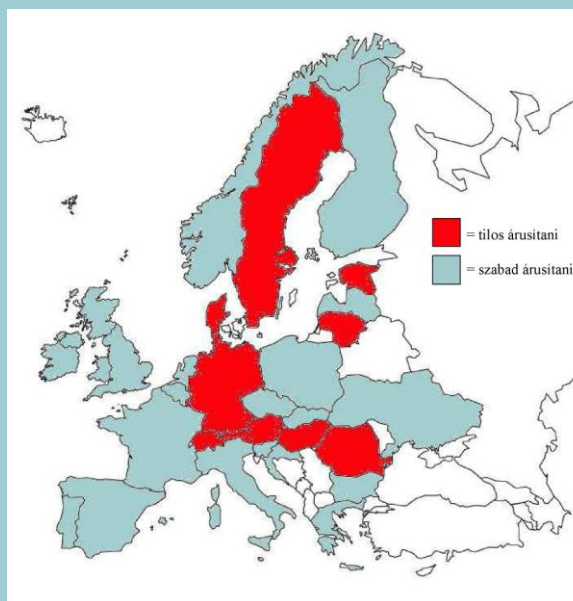
AZ ÁRUSÍTÁS SZABÁLYAI

Európai Unió

Az Európai Tanács 2014. március 14-én fogadta el az új, dohánytermékekre vonatkozó [irányelvet](#), amelyet a tagállamoknak két éven belül kell nemzeti jogrendjükbe átültetniük.

Az új irányelv szerint az e-cigaretta csak akkor számít gyógyszernek, s korlátozható ekként a forgalmazása, ha bizonyítottan gyógyhatású, illetve segít a leszokásban. Egyéb esetekben az e-cigaretta nikotintartalmú folyadékpatronjai dohányterméknek minősülnek, így 18 éven aluliak számára nem árusíthatók, a csomagolásukon egészségügyi figyelmeztető feliratnak kell lennie.

Az e-cigaretta szabályozása az európai országokban, 2014.

Az adatok forrása: *Electronic Cigarettes Europe – Buy E-Cigarettes in EU, legal status, regulations. AirSmoke, 5 February 2014.*

Mivel a nikotin mérgező anyag, az irányelv meghatározta a folyadékpatronok maximális nikotintartalmát.

Európai országok

Az európai országok három csoportba sorolhatók aszerint, milyen árucikként tekintenek az e-cigarettára:

- dohánytermékként;
- gyógyszerként; vagy
- egyszerű fogyasztási cikként.

Ahol dohányterméknek minősül az e-cigaretta – így például Belgiumban, Bulgáriában, Horvátországban –, a használatot, a reklámozást és az árusítást sem sújtják a hagyományos cigarettához képest többszabályok: nagykorúak szabadon vásárolhatják, és ott lehet rágyújtani, ahol bármilyen cigarettára.

Ahol gyógyszernek minősül, a gyógyszerek esetében megszokott engedélyezési eljárás kellene átesnie ahhoz, hogy legálisan árusítható legyen, ilyen eljárás azonban még sehol sem folyt, ezekben az országokban – például Ausztriában, Litvániában – tehát tilos az e-cigaretta árusítása.

Az országok egy részében azonban semmilyen szabályozás nem született még az e-cigarettekre vonatkozóan – példa erre Ciprus, Csehország, Spanyolország.

Észtországban és Dániában csak nikotinmentes patronok árusíthatók, Finnország ugyanakkor megengedi az alacsony nikotintartalmú patronok forgalmazását is. Hollandiában, Lengyelországban ezzel szemben csak a reklámozás tilos.

Magyarország

2006-ban a Vám- és Pénzügyőrség még engedélyezte elektromos háztartási eszközként az e-cigaretta árusítását, az Országos Gyógyszerészeti Intézet azonban 2008-ban kimondta, hogy **nikotintartalma miatt gyógyszernek minősül**, s ilyenként kell engedélyeztetni.

2012 tavaszán az Egészségügyért Felelős Államtitkárság is [közleményt](#) adott ki, amelyben az e-cigaretta veszélyeire figyelmeztetett, s úgy vélte, nem segíti a dohányzásról való leszokást.

2012-ben az adóhatóság bírságokat szabott ki azokra a vállalkozókra, akik gyógyszerforgalmazási engedély nélkül gyártottak e-cigarettaát. Egyikük bírósághoz fordult, s meg is nyerte a pert, mert a bíróság úgy vélte, a nikotinpatronok nem minősülnek gyógyszernek, azaz engedély nélkül forgalmazhatók.

2013 júliusától azonban már gyógyszerhamisításnak, azaz bűncselekménynek számít az e-cigarettaát engedély nélküli gyártása és forgalmazása. A magyar fogyasztók jelenleg interneten keresztül szerzik be a patronokat döntően Csehországból és Szlovákiából.

Források:

- [Dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártása, kiszerezése és értékesítése](#). Irányelv-tervezet. Az Európai Parlament által 2014. február 26-án elfogadott szöveg
- [Felnőtt Dohányzás Felmérés 2013](#). Országos Egészségfejlesztési Intézet, 2014. január 28.
- [Amit az elektromos cigarettáról tudni kell](#). Emberi Erőforrások Minisztériuma, Egészségügyért Felelős Államtitkárság, 2012. március 5.
- [Electronic cigarettes](#). Library of the European Parliament, 27 March 2013
- [Electronic Cigarettes Europe – Buy E-Cigarettes in EU, legal status, regulations](#). AirSmoke, 5 February 2014.

Készítette: Dr. Samu Nagy Dániel
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.